

MAGARÁG

VII. No. 2
1939. Jan. 2

2 lei

ZIAR POLITIC INDEPENDENT
APARE IN FIECARE ZI

Fondator: PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Kádár Miklós

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4.

A liberális párt támogatja Goga kormányát

Törvényrendelettel változtatják meg a választási törvényt

Bukarest, dec. 31. Dinu Brătianu, a liberális párt elnökeinek lakásán tegnap értekezletet tartottak a párt vezetői, amelyen megállapították a liberális párt magatartását Goga Octavian kormányával szemben.

A liberális párt várakozó álláspontjára helyezkedik az új kormánnyal szemben és nem kíván eléje, nehézségeket gördíteni, sőt támogatni fogja a nemzeti jellegű reformok megvalósításában, azon kifejezett feltétel mellett, ha ezek a reformok az alkotmány és az élelben lévő törvények keretein belül maradnak.

Ma aláírták a minisztertanács jegyzőkönyvét, amely elrendeli 1919-ig visszamenőleg az összes orvosi és gyógyszerész diplomák revízióját.

Banu egészségügyi miniszter ma fogadta Stratulat vizsgálóbírókat, akik referáltak a hamis orvosi diplomák ügyében bevezetett vizsgálatról.

Felosztják a kartelleket és trösztöket?

A Tempo értesülése szerint a kormány széleskörű akciót kezd az elsőrendű szükségleti cikkek olcsóbbá tételére érdekében. E célból fel fogja oszlatni

a trösztöket és kartelleket. — Mindenekelőtt a cukor, gyapot, vas és faárakat fogják leosztani. A spekuláció megelőzése és megakadályozása érdekében különleges lándzsaszervezeteket hoznak létre, amelyek szigorú ellenőrzést fognak gyakorolni az üzletek és vállalatok fölött.

Bukarest, dec. 31. A fővárosi lapok értesülése szerint törvényrendelettel megváltoztatják a választási törvényt, amelynek értelmében a többséget nyert párt, tekintet nélkül a százalékarányra a mandátumok 50 százalékát kapja.

Az erdélyi munkakamarák szenátorának 69 szavazattal Fluerașt választották meg

Nagyvárad, dec. 31. — A munkakamarák szenátorválasztása az egész ország területén csütörtökön zajlott le. Az erdélyi munkakamarák Kolozsváron adták le a szavazataikat. A munkakamarai listán első helyen Samarineanu Mihail szerepelt, mint a liberális párt jelöltje, utána Flueraș következett, képviselve a szociáldemokrata pártot, míg a harmadik jelölt Crăsoveanu volt, aki azonban időközben visszalépett.

A szavazatok összeszámlálása most történt meg. Samarineanu Mihail mindössze ötven szavazatot kapott, míg Flueraș 69 szavazattal győzött.

Ugyancsak most folyt le az országos Kereskedelmi és Ipari kamarák kereskedelmi szekciójának a szenátorválasztása. A kereskedelmi szekció jelöltjei Mironescu volt miniszterelnök és Comsa Ionel szenátor voltak. Mironescu csupán 39 szavazatot, míg Comsa Ionel 110 szavazattal győzött.

A Dunába ugrott egy budapesti magántisztviselő nő

Budapest, dec. 31. Farkas Gizella huszonnég éves magántisztviselőnő szerdán hajnalban a Lánchídról a Dunába ugrott. A motoros mentőőrség segítségére sietett, de mire a közelébe értek elmerült a vízben. A nyomozás megállapítása szerint Farkas Gizella családi okok miatt követte el a öngyilkosságot.

IDŐJÁRÁS

Délkeleti légáramlással az ország egész területén nagy havazások várhatók.

Heves vihar országoszerre

Farkas csordák jelentek meg a falvakban

Bukarest, dec. 31. Az egész országból beérkező jelentések szerint a hőmérséklet mindenütt erősen csökkent. A hegyes vidékeken a hó egyes helyeken elérte a fél métert is. A mezőségeken és különösen a Barágon heves vihar pusztít. — Rendkívül kemény tél ígérkezik.

A Prut és Siret környékén jelentékeny területeket elzárt a külvilágtól a fagy. Ha a vihar tovább tart, a Prut és Siret rövidesen be fog fagyni. A hajózás teljesen szünetel.

A Dunán kisebb jégtömbök usznak. Ezeket a mellékfolyókák hozták. A hajózás hosszabb vízszonylatban szünetel. Még Galati-Braila vonalon közlekednek a hajók. Néhány napon belül azonban ezt a vonalat is beszüntetik.

Moldovában és Munténiában 24 órája havazik. A vihar hőmérsékletet zúdított a vasúti vonalakra és félt, hogy akadályozni fogja a közlekedést. — Számos vonalak kétfős mo-

donnyal közlekednek. Hőkéket még nem helyeztek forgalomba.

A viharokkal egyidejűleg megjelentek az első farkascsordák. Bucecea mellett, egy román-megyei községben két falusi szekérrel hazafelé indult és az országuton farkascsordával találták magukat szemközt. Szerencsésükre fel voltak fegyverkezve és el tudtak menekülni. Lacul Săratul, Dumitru Arionala nevű legényt a

farkasok szétépték. Farkasok megjelenését jelentik még több községből Moldova nyugati részeiről és Basarabiából is, továbbá áldozatok nélkül.

A fővárosban az ünnepekig szép idő volt, tegnapra azonban megváltozott. Hatalmas vihar akadályozza a forgalmat. Böven havazik és a forgalom elé akadályok gördültek. Minden intézkedést megtettek, hogy a forgalmat akadálytalanul bonyolíthassák le.

A havazás enyhítheti a hideget

Románia területe felett jelenleg különböző légáramlatok küzdenek, amelyek közül egyelőre a hideg északi légáramlás maradt győztesen. Valóságos légi háború játszódik le Közép-Európa felett. Az enyhébb levegőrétegek egy darabig ellenálltak az északi levegőrétegek nyomásának, de az ellenállás karácsony táján megszűnt. A szokatlanul nagy hideget fokozzák a derült éjszaki

kák, amelyeken a hőkisugárzás szabadon érvényesülhet.

A különböző külföldi időjelzések alapján nálunk nagyobb havazást vártak, amely a hideget csökkentette volna. A havazás azonban igen lassan közeledik, egyelőre még csak a Balkánt borította el, de valószínű, hogy ma már a havazás is enyhíteni fogja a kemény időjárást.

Ma számunk 8 oldal, 2 lei

Ma: a nagy ujévi „rumba” aiándék-akciónk 14. számú szelvénye

Harminc év küzdelmei Magyarországon a választójogért

Egy nappal az ujészitendő előtt Széll magyar belügyminiszter a magyar törvényhozás elé terjesztette az általános titkos választójogról szóló törvényjavaslatot.

Csaknem félszázados küzdelem, harc, tüntetések jelszava volt Magyarországon, a választói jog követelése. A harcnak halottjai sebesültjei voltak. de ez a magyar munkásszót nem riasztotta vissza követelésének hangoztatásától és nagyobb erőt, lendületet a mozgalom 1905-ben vett és attól kezdve a munkásmozgalom, a harcok — sokszor véres kimenetelű harcok — hosszú sorozata volt.

Egy kis statisztika

Hogy ennek a mozgalomnak a célját, szükségességét szemléltetve tegyük, tekintsük a nyílt szavazásos békebeli Magyarországnak idevonatkozó statisztikáját. 20 millió lakos közül a 21 éves feletti lakosság száma 10 millió 740 ezer volt, akik közül mindössze 1 millió 200 ezer léleknek volt csak választójoga. A nyílt szavazásos rendszer, a különböző választási trükkök még ezt a számot is elzárta az urnák elől és a magyar parlament 413 képviselőjét mindössze 800 ezer választó küldte az ország házába. Így nézett ki a magyar népképviselő akkor, amikor a szervezett munkásság minden erejét harcba dobta a választójogi küzdelembe.

Igy kezdődött...

A magyar törvényhozást az évek óta folyó obstrukció sorvasztotta, Bécs megunt a folytonos obstrukciót és 1905 tavaszán életrehívta az ugynevezett darabontkormányt gárc Fejérváry Géza elnökletével. Az új kormány belügyminisztere Kristóffy József, a nemzeti ellenállás letörésére a szociáldemokratákra támaszkodva, az általános választójog programjával operált. A szociáldemokratapárti elkeresztettség érezte az időt, hogy az uccámenjen. Így jött létre a vöröspéntek 1905 szeptember 15-én mozgalmas napra virradt a magyar főváros lakossága. Száz ezer ember vette körül a parlament épületét és tüntetett a választójog mellett. A nemrégiben nyugalomba vonult Vészi József abban az időben Budapesti Napló szerkesztője vezette a munkások küldöttségét Juszt Gyula házelnök elé akinek memorandumot nyújtottak át.

A vörös csütörtök.

A koalíció tartja a hatalmat. A választójog megalkotásáról hallani sem akarnak. A szociáldemokraták újabb lendülettel fekszenek bele a küzdelembe. 1907. október hó 10-én általános sztrájkot hirdetnek a koalíciós kormány ellen és a városligeti iparcarnok előtti téren 150 ezer munkás jelenlétében adnak kifejezést követeléseiknek. Napirenden vannak az uccai tüntető serek, amelyeket a rendőrség kardlapozással ver szét. A harc egyre élénkebb, a kormány is kénytelen foglalkozni a kérdéssel és gróf Andrássy Gyula a koalíciós kormány belügyminisztere, a legnagyobb titokban készítette el emlékeztető plurális törvényjavaslatát. Hétfő lakat alatt őrizték a tervezetet és a legnagyobb meglepetésre, szeptember elején a Népszava öt oldalon keresztül közzölte a tervezetet. Nagy megrökönyödés fogadta a közlést és már másnapra 30 rendőr, egy sereg detektív rendezett házkutatást a Népszava szerkesztőségében. Évek múltán derült csak ki, hogy a tervezet, az államnyomda munkásai csempészték el az azóta elhunyt Bresztowsky Ernőhöz, a Népszava kitűnő publicistájához.

A véres május.

Most már alig mulik el hónap, hogy a magyar munkásság meg ne mozdulna az általános választójog érdekében. Két nagy tömegsztrájk a mozgalom határállomása. 1911 szeptember 12-én és 1912 március elején vonulnak újból százazres tömegek az uccára. Közben a parlamentben egymást érik a botrányos jelenetek. Tisza, a hajthatatlan miniszterelnök erőszakkal felel az ellenzék megmozdulására és a munkásság is reagál a parlamenti eseményekre. A szociáldemokrata párt vezetősége 1912 május 23-ára általános tömegsztrájkot hirdetett és felszólította a munkásságot, hogy jogai kivá-

vása érdekében vonuljon a parlament elé. Nehéz időkben mozdult meg a munkásság. A második Balkán-háború következtében a munkanélküliség óriásivá dagadt és a kormány is a legerélyesebb eszközökkel igyekezett elnyomni a munkásság megmozdulását. Budapest egész helyőrségét készenlétbe helyezték. A szép májusi nap hajnalán, a pártvezetőség arról értesült, hogy a munkásság nem fog egységesen részt venni a tömegsztrájkban. Reggel egynéhány veresebb munkásvezér a gyárak előtt várta a munkásokat és lelkesítő beszédekkel biztatták a mozgalomban való részvételt. A magyar főváros uccáin megerősített rendőri és katonai járőrök cirkáltak a parlament épületét néhány zászlóalj huszárság zárta körül a munkásság tüntető szándéka előtt. Ezek az intézkedések azonban nem tartották vissza a munkásságot attól a szándékától, hogy a parlament elé vonuljon. A város minden részéből kisebb-nagyobb tömegek indulnak a város belsejébe és közben véres összeütközések keletkeznek a karhatalom és a munkásság között. Estére már az összes fővárosi kórházak megtelnek sebesültekkel, a Rókus kórháztól a városligeti Bethesda kórházig minden kórházi ágyor sebesültek és haldoklók jajgatásától visszhangzott a levegő. Négy halottja és háromszáz sebesültje volt a harcnak.

Amikor az ellenzék értesült az uccai véres eseményekről a Házban zajongani kezdett és követelte az ülés felfüggesztését. Tisza a házelnöki székéből ezekkel a szavakkal intézte el az ellenzéket:

— Nem vagyunk jóléti bizottság.

Budapesti lakosságát pánik félelem töltötte el. Az éjszaka sötétjében az elkeseredett munkásság kidöntötte a gázlámpákat és meggyújtotta a maga-

RUMBA-JEGY SZELVENY

14

Kivándó és összegyűjtendő.

Kivándó és összegyűjtendő.

Aki a folyóiratilagosan megjelölt számokat összegyűjti, résztveszt a „Rumba” játékban

1937—1938, december—január

OLVASOINKNAK és bizonyosainknak **BOLDOG ÚJ-ÉVET** kíván a szerkesztőség és kiadóhivatal.

ba szökő gázszlopokat, a Vácúton a villamos sínekbe forró szurkot öntöttek és meggyújtották azt is. A kísérteties fényben egyszerre csak feltűnt Budapest uccáin a lovas és gyalogos csendőrszázadok. Ezideig erre példa nem volt. A magyar közvélemény hosszú-hosszu ideig állt a véres május hatása alatt.

Európa legnagyobb panamistájának nevezték.

A közvélemény nyomása alatt most már Lukács László kormánya sem zárkozhatott el a választójog megalkotása előtt. 1912. végén a parlament elé terjesztették a Tisza-Lukács féle törz választójogi tervezetet ami újból kiváltotta a munkásság végső elkeseredését. A szociáldemokrata párt 1913 január 26-án rendkívüli pártkongresszuson foglalkozott a kérdéssel és a legerélyesebb harc megindítását határozta el. Ezzel egyidejűleg a parlamenti ellenzék is keztyűt dobott a kormánynak és dr. Zoltán a Sas-körben tartott egyik gyűlésen Lukács László miniszterelnököt Európa legnagyobb panamistájának nevezte. Izzott-forrott a hangulat uccán, parlamentben. Lukács László miniszterelnök bíróság elé állította Dést, akit a budapesti törvényszék Vázsonyi briliáns védőbeszéd után felmentett. A felmentés híre pillanatok alatt terjedt el a fővárosban és déli órákban tízezres tömegek járták be az uccákat, tüntettek a magyar független bíróság mellett, amely egy aktív miniszterelnök homlokára sütötte a bélyeget. Valósággal deliriosus lázban járták be a tömegek az uccákat és a választójog éltetése mellett gúnydalokat énekeltek, amelynek egyike így kezdődött:

Só, só, só,

Sóba fulladt Lukács László.

Ez célzás volt a magyarbanksópanamára. Estére már Lukács László nem volt miniszterelnök.

Minden vevő 60 lei bevásárlásánál kap egy szép ajándékot
December hó 31-ig

10.000 darab

ajándéktárgyat fogunk szétosztani.

Saját érdekében

mindenki az üveg és porcellán háztartási cikkek szükségletét most szerezze be, mert áraink nagyon olcsók!

Komlós Testvérek

Oradea, Nicolae Iorga (Zöldfa)-u. 13. Telefon 372.

János bácsi

mi jót tud mondani újvire?

— Bort, buzát, békességet kívánok minden jóra való embernek. Mindháromra nagy szükségünk van mostanság, de különösen a békességre. Elég vót már a békétlenségéből, mindenkit hagyni kell békességben élni.

— Vallja be, azért magam sem számított erre a politikai változásra.

— A politikában instállom nem igen lehet számolgatni. Ojan az, mint a lutri. Ecce! mindenki sor kerül, csak türelemmel kell kivárni az időt.

— Bizony a Magyar Párt s hitte, hogy 19 képviselője lesz egyszerre.

— Tecik látni? Most már megvan a tizenkilenc képviselő, oszt az hiányzik, hogy képviselőház is legyen, ahon tük képviselők lesznek. Mer' hogy ojan hírek járnak, hogy nem sokára megint választunk.

— Maga szeret választani?

— En oszt igen, mer' a választás előtt csuda jó dőga van a választónak. Erről jut az eszembe, hogy olvastam, hogy Magyarországon ojan választási törvényt hoztak, hogy csak az szavalhat, akinek legalább hat elemije van. A családos embernél azonban elég, ha irni olvasni tud. Ezt a kedvezményt bizonyára az anyósokra való tekintettel engedélyezték.

— Hát a párisi eseményekhez mit szól? Sztrájkba léptek a villamoskalauzok és csak akkor vették fel a munkát, amikor a miniszterelnök lemondásai fenyegetőzött.

— Ez se igen fordulhat elő más országba. Ugy láccik csak Párisba ijednek meg ojan nagyon, ha egy miniszterelnök le akar mondani. Másutt attu ijednek meg, ha nem akar le mondani.

Kik lesznek Biharmegye képviselői?

A fővárosi lapok most közlik a központi választási bizottság döntését a mandátumok elosztásáról. Eszerint Biharmegye képviselői a következők lesznek:

LIBERÁLIS: Moşoiu Tiberiu, dr. Popovici Petre, dr. Petre Popa, Nerva Traian Cosma, Nicolae Popescu, Ioan Mangra (pótag).

NEMZETI PARASZTPÁRT: Popovici Mihai, dr. Roxin Teodor (pótag).

MAGYAR PÁRT: dr. Soós István.

TOTUL pl. TARÁ: Gh. Ciopogariu, C. Codreanu

Tudja meg mindenki!

Miért legszebb, legjobb, legolcsóbb, legnagyobb választék szövetekben Oradean DEUTSCH Posztóáruház

Scherg braşovi posztógyár gyártmányait közvetlenül gyártól vásároljuk nagykereskedői árban.

„Electa“ kiváló szövetkülönlegességek, közvetlenül gyártól Oradean egyedül kapjuk. „Exklusiv Oradea“.

Dorobanţul-Feinfuch gyártmányú divatszövetek. Elsőnek általunk kiválasztott minták Oradean egyedül részün re lekötve. „Exklusiv“.

Tellmann brassói posztógyár kiváló gyártmányait Oradean egyedül kapjuk nagykereskedői árban.

Azugai posztógyár márkás minőségű szövet- és posztó gyártmányait egyedül mi kapjuk Oradean.

Tiberghien gyártmányú kiváló kamgarn és fresko szövetek Oradean egyedül e árusítása.

Gündisch & Simonis Ciszádiai kiváló minőségű kabák és divatszövet gyártmányait kizárólag mi kapjuk Oradeara.

Saját mintánk után készülnek eredeti angol fonalból a legszebb divatkülönlegességek egész Románia részére, DE DE saját márkánkkal.

A nagy forgalom folytán mindig új és divatos árut adunk, szolid kiszolgálás mellett. Saját érdeke, hogy szövet-szükségletét nálunk szerezzé be

Deutsch Posztóáruház

Oradea

Megrendült az angol gyarmatügyi miniszter helyzete

Nézeteltérések az angol kormányban Palesztina miatt

Londonból jelentik: Nagy feltűnést keltett a Daily Heraldnak az a híre, amely arról számol be, hogy a kormány több tagja ellen Hoare és Halifax heves támadást intéztek a Palesztina-ügy miatt. A kormány egyes tagjai úgy vélik,

hogy az angol kormánynak nem lett volna szabad tervbe venni Palesztina felosztását az arabok és a zsidók között. Annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy a Balfour deklaráció ellenére a Palesztinában élő zsidóságnak csupán

bizonyos kisebbségi jogokat kellett volna biztosítani. Egyesek tudni vélik, hogy a gyarmatügyi miniszter lemondott ezt a hirt a gyarmatügyi miniszterium cáfolta.

Megbukott az egyiptomi kormány

Londonból jelentik: Annak az alkotmányjogi harcnak, amely Nahas pasa, Egyiptom miniszterelnöke és Faruk király között hosszú idő óta dult

Faruk király azzal vetett véget, hogy királyi leirattal kormányát felmentette a további fénykedések alól. A király Nahas pasa helyett Mohamed pasát bízta meg azzal, hogy szabadvü kormányt alakítson. Ez a hír Londonban nagy feltűnést keltett.

Vakmerő amerikai stílusú bankrablás Franciaországban

Troyesből jelentik: Szerdán délután a francia bank itteni intézetébe behatolt hat ember és revolveres fenyegetéssel elrabolta három pénzbeszedő táskát, melyekben 1 millió 800

frank volt ércpénzben és 250 ezer frank bankjegyekben. Amikor az alkalmazottak felocsudtak, a hatalmas autóról menekülő banditák után lőttek. Azok viszonzták a lövéseket.

de senkit sem sebesítettek meg. A banditák olyan gyorsan kerekelt oldottak, hogy még az autó rendszámát sem sikerült megállapítani.

JANUÁR

Napok	Kath. prot. és görög
1 Szombat	<i>Ujév</i>
2 Vasárnap	<i>Jézus sz. n.</i>
3 Hétfő	Genováva sz.
4 Kedd	Titusz pk.
5 Szerda	Teleszfor p.
6 Csütörtök	<i>Vizkereszt</i>
7 Péntek	Lucián vt. †
8 Szombat	Szörérv
9 Vasárnap	<i>Szent család</i>
10 Hétfő	Vilmos pk.
11 Kedd	Higin p. vt.
12 Szerda	Ernő ap.
13 Csütörtök	Veronika
14 Péntek	Hilár pk. ea. †
15 Szombat	Remete Pál
16 Vasárnap	<i>Marcel P. vt.</i>
17 Hétfő	Antal ap.
18 Kedd	Piroska sz. vt.
19 Szerda	B. Margit
20 Csütörtök	Fáy és Seb,
21 Péntek	Agnes sz. vt. †
22 Szombat	Vince vt.
23 Vasárnap	<i>Raimund</i>
24 Hétfő	<i>Egyes. ünn.</i>
25 Kedd	Pál megtérése
26 Szerda	Polikárp pk.
27 Csütörtök	Ar. Sz. János
28 Péntek	Nol. sz. Péter †
29 Szombat	Szal. sz. Ferenc
30 Vasárnap	<i>Martina sz.</i>
31 Hétfő	Boscó sz. János

FEBRUÁR

Napok	Kath. prot. és görög
1 Kedd	Ignác pk. vt.
2 Szerda	<i>Gysz. B. A.</i>
3 Csütörtök	Balázs pk.
4 Péntek	Korz. András †
5 Szombat	Agota sz. vt.
6 Vasárnap	<i>Dorot. sz. vt.</i>
7 Hétfő	Romauld ap.
8 Kedd	Máthai sz. János
9 Szerda	Alexand. Cirill
10 Csütörtök	Skolasztika
11 Péntek	Lurdi Mária †
12 Szombat	7 szervita alap.
13 Vasárnap	<i>70-ed vas.</i>
14 Hétfő	Bálint vt.
15 Kedd	Kolomb. K.
16 Szerda	Juliana vt.
17 Csütörtök	Donát pk. vt.
18 Péntek	Simon pk. vt. †
19 Szombat	Konrád hv.
20 Vasárnap	<i>60-ad vas.</i>
21 Hétfő	Eleonóra
22 Kedd	Péter székf.
23 Szerda	Dam. Péter et.
24 Csütörtök	Mátyás a.
25 Péntek	Géza vt.
26 Szombat	K. Margit
27 Vasárnap	<i>Farsang vas.</i>
28 Hétfő	Román ap.

MÁRCIUS

Napok	Kath. prot. és görög
1 Kedd	Albin pk.
2 Szerda	Hamvazó sz. †††
3 Csütörtök	Kunigunda
4 Péntek	Kázmér
5 Szombat	Ozséb
6 Vasárnap	<i>Invocabit</i>
7 Hétfő	Aqu. sz. Tam. ††
8 Kedd	Istenes János
9 Szerda	Franciska
10 Csütörtök	40 vértanu
11 Péntek	Szilárd
12 Szombat	I. Gerg. p.
13 Vasárnap	<i>Reminiscere</i>
14 Hétfő	Mathild
15 Kedd	Longin
16 Szerda	Geréb pk.
17 Csütörtök	Patrik pk.
18 Péntek	Sándor pk. †††
19 Szombat	József
20 Vasárnap	<i>Oculi</i>
21 Hétfő	Benedek ap.
22 Kedd	Genuai Katal.
23 Szerda	Viktorian vt.
24 Csütörtök	Gábor főa.
25 Péntek	<i>Gy. o. B. A.</i> †††
26 Szombat	Emánuel
27 Vasárnap	<i>Laetare</i>
28 Hétfő	Kapisztr. Ján. ††
29 Kedd	Augusztá
30 Szerda	Kerény vt.
31 Csütörtök	Guidó ap.

MAGYARSÁG

1938

Szerkesztősége és kiadóhivatala

JULIUS

Napok	Kath. prot. és görög
1 Péntek	Jéz. sz. vére †
2 Szombat	Sarlós B. A.
3 Vasárnap	<i>Minden sz. p.</i>
4 Hétfő	Ulrik pk.
5 Kedd	Zákari Antal
6 Szerda	Izaiás pr.
7 Csütörtök	Cirill és Metod
8 Péntek	Erzsébet kirné †
9 Szombat	Veronika sz.
10 Vasárnap	<i>Amália</i>
11 Hétfő	I. Pius pápa
12 Kedd	Gualbert János
13 Szerda	Anaklét p.
14 Csütörtök	Bonaventura
15 Péntek	Henrik cs.
16 Szombat	Karmelh. B.-A.
17 Vasárnap	<i>Elek hv.</i>
18 Hétfő	Kamill hv.
19 Kedd	Páli sz. Vince
20 Szerda	Jeromos hv.
21 Csütörtök	Praxedes
22 Péntek	M. Magdolna †
23 Szombat	Apollinár pk.
24 Vasárnap	<i>B. Kinga</i>
25 Hétfő	Jakab apost.
26 Kedd	Anna asszony
27 Szerda	Pantaleon
28 Csütörtök	Ince p.
29 Péntek	Márta sz.
30 Szombat	Judit vt.
31 Vasárnap	<i>Loyolai Ign.</i>

AUGUSZTUS

Napok	Kath. prot. és görög
1 Hétfő	Vasas Péter
2 Kedd	Liguri Alfonz
3 Szerda	István er.
4 Csütörtök	Domonkos
5 Péntek	Havas B.-A. †
6 Szombat	Ur színvált.
7 Vasárnap	<i>Kajetán hv.</i>
8 Hétfő	Cirjék vt.
9 Kedd	Vianney János
10 Szerda	Lőrinc vt.
11 Csütörtök	Zsuzsánna
12 Péntek	Klára sz.
13 Szombat	Ipoly és Kassz.
14 Vasárnap	<i>Ozséb vt.</i>
15 Hétfő	<i>Nagyb. A.</i>
16 Kedd	Joakim
17 Szerda	Jácint hv.
18 Csütörtök	Ilona cs.
19 Péntek	Lajos pk.
20 Szombat	Szt. István kir.
21 Vasárnap	<i>Snt. Francis.</i>
22 Hétfő	Timót
23 Kedd	Beniti Fülöp
24 Szerda	Bertalan apost.
25 Csütörtök	Lajos kir.
26 Péntek	Zefirin p.
27 Szombat	Kalaz. József
28 Vasárnap	<i>Agoston pk.</i>
29 Hétfő	Ker János feyv.
30 Kedd	Limai Róza
31 Szerda	Rajmund

SZEPTEMBER

Napok	Kath. prot. és görög
1 Csütörtök	Egyed
2 Péntek	István kir.
3 Szombat	Manszvét pk.
4 Vasárnap	<i>Viterb Róza</i>
5 Hétfő	Jusztin. Lőrinc
6 Kedd	Ida
7 Szerda	Kassai vért.
8 Csütörtök	<i>Kisb. A.</i>
9 Péntek	Kláver Péter †
10 Szombat	Tolent. Miklós
11 Vasárnap	<i>Prot. és Jác.</i>
12 Hétfő	Mária neve
13 Kedd	Notburga
14 Szerda	Sz. † felmag.
15 Csütörtök	Fájd. Sz.
16 Péntek	Kornél p.
17 Szombat	Sz. Fer. sebh.
18 Vasárnap	<i>Kup József</i>
19 Hétfő	Január vt.
20 Kedd	Euszták
21 Szerda	Máté aps. Kánt. ††
22 Csütörtök	Móric vt.
23 Péntek	Tekla sz. vt. †††
24 Szombat	Fogolvkiv. M. ††
25 Vasárnap	<i>Gellért vt.</i>
26 Hétfő	Cipr. és Juszt.
27 Kedd	Kozma és Damj.
28 Szerda	Vencel kir.
29 Csütörtök	Mihály főa.
30 Péntek	Ieromos ea.

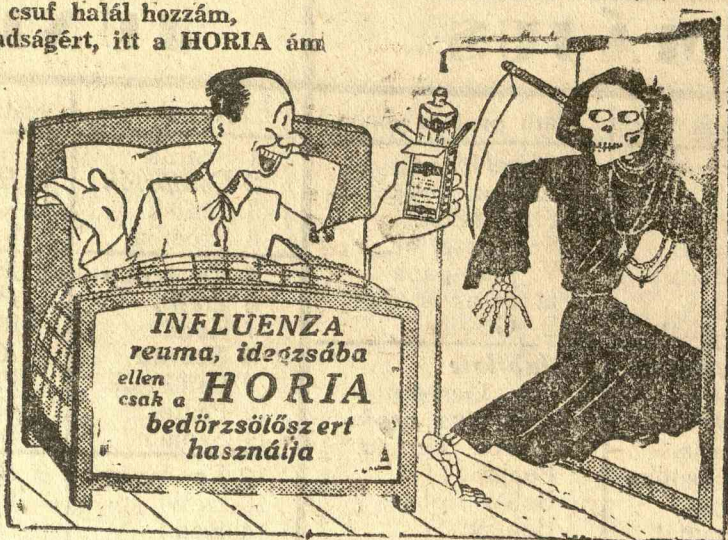
ÁPRILIS		MÁJUS		JUNIUS	
Napok	Kath. prot. és görög	Napok	Kath. prot. és görög	Napok	Kath. prot. és görög
1 Péntek	Hugó pk. †††	1 Vasárnap	Misericordia	1 Szerda	Pamfil vt.
2 Szombat	Paulai Fer. ††	2 Hétfő	Athanáz	2 Csütörtök	Hősök napja
3 Vasárnap	Fekete vas.	3 Kedd	Sz. † feltal.	3 Péntek	Klotild
4 Hétfő	Izidor pk. ††	4 Szerda	Sz. József olt.	4 Szombat	Karacs Fer.
5 Kedd	Ferre sz. Vin. ††	5 Csütörtök	V. Pius pápa	5 Vasárnap	Pünkösöd vas.
6 Szerda	Cölesztin p. ††	6 Péntek	János apost. ev. †	6 Hétfő	Pünkösöd hétfő
7 Csütörtök	Herm. József ††	7 Szombat	B. Gizella	7 Kedd	Róbert hv.
8 Péntek	Fájdal. szüz. †††	8 Vasárnap	Jubilate	8 Szerda	Király trónral.
9 Szombat	Konrád ††	9 Hétfő	Naz. Gergely	9 Csütörtök	Primus és Fel.
10 Vasárnap	Virágvas.	10 Kedd	Akirálys. prokl.	10 Péntek	Margit királyné
11 Hétfő	I. Leó p. ††	11 Szerda	Hieron. Ferenc	11 Szombat	Barnabás ap.
12 Kedd	Gyula p. ††	12 Csütörtök	Pongrác	12 Vasárnap	Szenthárom.
13 Szerda	Hermenegild ††	13 Péntek	Bellar. Róbert †	13 Hétfő	Páduai Antal
14 Csütörtök	Nagycsüt. ††	14 Szombat	Bonifác	14 Kedd	Nagy Vazul
15 Péntek	Nagypéntek †††	15 Vasárnap	Cantate	15 Szerda	Jolán
16 Szombat	Nagyszombat	16 Hétfő	Nepom. János	16 Csütörtök	Ürnapja
17 Vasárnap	Husv. vas.	17 Kedd	Paskál hv.	17 Péntek	Rainer htv.
18 Hétfő	Husv. hétfő	18 Szerda	Venanc	18 Szombat	Efrém ea.
19 Kedd	Emma	19 Csütörtök	Cölesztin	19 Vasárnap	Gyárfás Prot.
20 Szerda	Tivadar hv.	20 Péntek	Bernardin	20 Hétfő	Szilvér p.
21 Csütörtök	Parz. Konrád	21 Szombat	Bobolai And.	21 Kedd	Gonzága Alajos
22 Péntek	Szótér, Kájusz †	22 Vasárnap	Rogate	22 Szerda	Mária kir. névn.
23 Szombat	Béla pk. vt.	23 Hétfő	Dezső pk. } Ker. jás napok	23 Csütörtök	Editrud
24 Vasárnap	Fehér vas.	24 Kedd	Ker. segit. } Ker. jás napok	24 Péntek	Jézus Szt. Sz. †
25 Hétfő	Márk ev.	25 Szerda	VII. Gerg. p. } Ker. jás napok	25 Szombat	Vilmos hv.
26 Kedd	Kilit és Marcel.	26 Csütörtök	Ald. csüt.	26 Vasárnap	János és Pál
27 Szerda	Kaniz. Péter et.	27 Péntek	Béda et. †	27 Hétfő	László kir.
28 Csütörtök	Keresztes Pál	28 Szombat	Agoston pk.	28 Kedd	Ireneus
29 Péntek	Péter vt. †	29 Vasárnap	Exaudi	29 Szerda	Péter Pál
30 Szombat	Siennai Katalin	30 Hétfő	Arki Janka	30 Csütörtök	Pál eml.
		31 Kedd	Kegyel. B. A.		

Oradea -- Nagyvárad

P. Mihai Viteazul 4. (Nagypiac-tér) 4. 1938

OKTÓBER		NOVEMBER		DECEMBER	
Napok	Kath. prot. és görög	Napok	Kath. prot. és görög	Napok	Kath. prot. és görög
1 Szombat	Remig pk.	1 Kedd	Mindenszent.	1 Csütörtök	Elegy pk.
2 Vasárnap	Orangyalok	2 Szerda	Halottak napja	2 Péntek	Bibiana vt. †
3 Hétfő	Liziói Teréz	3 Csütörtök	Hubert pk.	3 Szombat	Xavér Ferenc
4 Kedd	Assiszi Ferenc	4 Péntek	Borom Károly	4 Vasárnap	Borbála vt.
5 Szerda	Placid vt.	5 Szombat	Imre herceg	5 Hétfő	Szabas aps.
6 Csütörtök	Brunó hv.	6 Vasárnap	Lénárd hv.	6 Kedd	Miklós pk.
7 Péntek	Rózsafüzér †	7 Hétfő	Engelbert	7 Szerda	Ambrus pk.
8 Szombat	Magy. N.-A.	8 Kedd	Trónör. névn.	8 Csütörtök	Szepl. fog.
9 Vasárnap	Dénes pk.	9 Szerda	Tivadar vt.	9 Péntek	Fourier Péter †
10 Hétfő	Borgias Ferenc	10 Csütörtök	Avell. András	10 Szombat	Melkiades p.
11 Kedd	Placidia	11 Péntek	Márton pk. †	11 Vasárnap	Damáz p.
12 Szerda	Miksa	12 Szombat	Márton p.	12 Hétfő	Otilia
13 Csütörtök	Ede kir.	13 Vasárnap	Koszika Szan.	13 Kedd	Lucia sz.
14 Péntek	Kallszt p.	14 Hétfő	Jozafát vt.	14 Szerda	Nikáz pk. Kánt. ††
15 Szombat	Teréz sz.	15 Kedd	N. Albert et.	15 Csütörtök	Valér
16 Vasárnap	Kir. születésn.	16 Szerda	Odön pk.	16 Péntek	Etelka cs. †††
17 Hétfő	Alakos Margit	17 Csütörtök	Csodatevő Gerg.	17 Szombat	Lázár ††
18 Kedd	Lukács ev.	18 Péntek	Pét. és Pál baz. †	18 Vasárnap	Grácián
19 Szerda	Alk. Péter	19 Szombat	Erzsébet assz.	19 Hétfő	Pelágia
20 Csütörtök	Vendel	20 Vasárnap	Valois Félix	20 Kedd	Timót vt.
21 Péntek	Orsolya vt. †	21 Hétfő	Sz. M. bemutat.	21 Szerda	Tamás aps.
22 Szombat	Kordula	22 Kedd	Cecilia vt.	22 Csütörtök	Zéno
23 Vasárnap	Ignác pátr.	23 Szerda	Kelemen p.	23 Péntek	Viktoria
24 Hétfő	Ráfael főangy.	24 Csütörtök	Keresztes Ján.	24 Szombat	Adám és Eva
25 Kedd	Mór pécsi pk.	25 Péntek	Katalin vt. †	25 Vasárnap	Nagykar.
26 Szerda	Dömötör	26 Szombat	Ber. sz. János	26 Hétfő	István 1. vt.
27 Csütörtök	Szabina vt.	27 Vasárnap	Advent I. vas.	27 Kedd	János aps.
28 Péntek	Sim. és Jud. †	28 Hétfő	Pignatelli hv.	28 Szerda	Aprószentek
29 Szombat	Narcisz pk.	29 Kedd	Szaturin	29 Csütörtök	Tamás pk.
30 Vasárnap	Kriszt. Kir.	30 Szerda	András aps.	30 Péntek	Dávid
31 Hétfő	Farkas pk. ††			31 Szombat	Szilveszter p.

Kaszával jöttél csuf halál hozzám,
Kár volt a fáradságért, itt a HORIA ám

Ölerakat: „Aranykereszt” gyógyszerlár, Sigmondovici & Co Oradea, Piața Unirii

TUDNIVALÓK AZ ÚJ ADÓZÁSI ÉV KÜSZÖBÉN

Hogyan kell bejelenteni az új és a régi házakat?

Újév után kezdődnek meg az 1938—1939. költségvetési évre szóló adókimetések előmunkálatai. A pénzügyminisztérium utasította ellenőrző közegeit, állapítsák meg, vajjon az adófizelők eleget tettek-e törvényes kötelezettségüknek és benyújtották-e az előírt adóbejelentést? Ennek a kötelezettségnek elmulasztása pénzbüntetést von maga után, éppen ezért a közönség érdekében valónak tartjuk, ha erre vonatkozólag bővebb felvilágosítással szolgálunk.

Új építkezések adózása

Az új építkezések tulajdonosai kötelesek

az új ház befejezése után egy hónapon belül benyújtani adóbevallásukat.

Az egyhónapi határidő attól a naptól kezdve értendő, amikor az új ház lakhatóvá vált, tekintet nélkül arra, vajjon a lakásokat kiadták-e, vagy sem. Ha az új házak tulajdonosai ezt a kötelezettségüket elmulasztják, úgy az adókimetés hivatalból történik, ugyanakkor a pénzügyi közegek pénzbüntetést vetnek ki, amely az egy évre megállapított adók negyedének felel meg. Ha az új háznak a törvény értelmében adómentességre van igénye, úgy a háztulajdonosnak ugyancsak be kell nyújtania adóbevallását és ugyanakkor kérelmeznie kell az adómentességet, miután ezt nem adják meg hivatalból, hanem minden egyes esetben kérelmezni kell.

Régi házak adózása

Ami a régi házakat illeti, tulajdonosai a következő esetekben kötelesek adóvallo-mást benyújtani.

1. Ha a ház jövedelme a lakberek felemelése, vagy eddig üresen állott lakások és termék kiadása révén emelkedett. Ezt a jövedelemnövekedést egy hónapon belül adó-

bevallás útján tudomására kell hozni az illetékes pénzügyi hatóságoknak. Ha a pénzügyi közegek eltilkolt jövedelememelkedést állapítanak meg, az adókimetés hivatalból történik, tekintet nélkül az elkésztien benyújtott adóbevallásra, azonkívül az illető háztulajdonost büntetéssel is sújtják, amely évi adójának negyed részét teszi ki.

2. Január hónap folyamán a háztulajdonosnak összes lakóiról jegyzéket kell benyújtani akkor is, ha a lakók az elmúlt évben nem változtak. A jegyzékben pontosan fel kell tüntetni a bérlet nevét és foglalkozását, a lakbér összegét és a számot, amely alatt a háztulajdonos és a lakó között létrejött lakbérleti szerződést a pénzügyigazgatóságnál láttamozták. Az a háztulajdonos, aki január hó folyamán ezt a jegyzéket nem nyújtja be, — pénzbüntetésben részesül, mely a házbérlőjévétele egész évi összegének felel meg. A jegyzék benyújtásának kötelezettségétől csak azok a háztulajdonosok mentesek, akik családjukkal egyedül laknak házukban és lakbérjévédelmük nincs. Azok a háztulajdonosok, akik saját házukban laknak, de bérlelőkkel rendelkeznek, kötelesek a lakók jegyzékét benyújtani.

Azok a főbérlelők, akik butorozott szobákat adnak ki albérletbe, január hónap folyamán szintén kötelesek ilyen jegyzéket benyújtani. Ha ezt elmulasztják, súlyos pénzbüntetésben részesülnek. Azok a főbérlelők, akik több mint két butorozott, vagy butorozatlan szobát adnak ki albérbe és így részben ezuton biztosítják megélhetésüket, az év folyamán is kötelesek minden a bérvizonyban beállott változást a pénzügyigazgatóságnál bejelenteni.

3. A háztulajdonosok saját érdekében járnak el, ha az

év folyamán lakbérleti jövedelmük csökkenése esetén ezt a tényt bejelentik a pénzügyigazgatóságnak. A lakbérleti jövedelem csökkenése általában állhat elő, hogy a lakbér összege csökken, vagy bérbe adott szobák üresednek meg. Ezt a bejelentést egy hónapon belül kell benyújtani, mert a pénzügyi hatóságok csupán egy hónapra visszamenőleg engedélyezik az adó mérséklését. Ha egy háztulajdonosnak valamelyik lakása fél év óta üresen áll, csak az utolsó hónapra nézve kérhet adó-mérséklést.

4. Ha a házon jelzálogkölcsön — teher van, a háztulajdonos május 15-ig kérheti a ténylegesen befizetett kamat leírását a jelzálogkölcsön összegéből. Ezt a bejelentés-ként meg kell ismételni.

Az összes részvénytársaságok kötelesek a közgyűlés után egy hónapon belül az igazgatótanács és a felügyelő bizottság összes tagjainak pontos névjegyzékét az illetékes pénzügyi hatóságoknak benyújtani. A kimutatásban fel kell tüntetni, hogy az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjainak különféle címeken milyen összegeket fizettek ki?

A személyzet adózása

Románia összes kereskedelmi cégei, iparvállalatai, amelyek csak egy, vagy több fiks fizetési alkalmazottat foglalkoztatnak, január 31-ig jegyzéket kötelesek benyújtani az alkalmazottak fizetéséről. A jegyzékben fel kell tüntetni az

alkalmazottak nevét és azokat az összegeket, amelyeket az elmúlt évben fizetési, vagy más illeték címén nekik kifizettek. A személyzetnek esetleges természetbeni illetményeit is azoknak reális értéke után kell bejelenteni. Egyáltalában szigorúan kell ügyelni arra, hogy a fizetésekről szóló üzleti könyvek egyezzenek, mert a pénzügyi ellenőrző közegek azoknak adatait a regiszterekkel hasonlítják össze. Az olyan cégek, amelyeknek több fiókjuk van, — minden egyes fiók részére külön jegyzéket készítenek. A munkaadó köteles alkalmazottjának fizetéséből annak adóját havonként levonni és ugyancsak havonként befizetni.

Alkalmi munkák adózása

Azok a kereskedelmi cégek és ipari üzemek, amelyek az év folyamán valamelyik szabadfoglalkozású személy — ügyvéd, mérnök stb. alkalmi munkáját igénybe veszik és minden egyes ilyen munkát bármilyen címen pénzzel honorálják, ezt egy hónapon belül a pénzügyigazgatóságnál bejelenteni kötelesek. Ez a bejelentés a kötelezettség akkor is fennáll, ha alkalmazottjaik fenntartásukat harmadik személyek önkéntes hozzájárulásából biztosítják, mint például a pincérek, szállodai alkalmazottak, soffőrök.

Új cégek adózása.

Azok a kereskedők, iparosok, vagy professzionisták, akik új céget létesítenek, vagy foglalkozásuk gyakorlását most kezdik meg, tíz napon belül adóbevallást kötelesek benyújtani. Ugyanezt kötelesek megtenni azok is, akik foglalkozásuk üzését beszüntetik. Aki ezt elmulasztja, büntetésből az egész költségvetési évre szóló adóját megfizeti.

Bőrkabátok

bőröndök, retikülök, keztyűk, bőrdíszműaruk **festését, továbbá ruhafestést, plüss és bársony ruhák gőzölését, vegytisztítást, mosást, vasalást legolcsóbban vállal**

MERCUR

kelmetestő és vegytisztító Oradea, Piața Mihai Viteazul 14.

FLOREAL-KRÉM

szeplő, májfolt, pattanás és más arctisztítatlanságok ellen. Szépit, üdit, fiatalít. 1 tégely ára 40 lei. Főraktár:

PAP DROGUERIA

Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 9. Tel. 656. Naponta postai szétküldés

LITHYNIA paptamási ásványvíz megrendelhető

főlerakatnál: Dr Váli, Oradea, Str. Vlahuța 80. Telefon 37.

Idegen szemmel a ködös Albionban

Londoni levél angolokról, magyarokról és az angol karácsonyról

Az angolokról „sorrendben” nem lehet írni, de általánosságban sem, azért arra töreksem, hogy megfigyeléseimet összintén, de nem lexikon szagúan adjam vissza. Középeurópában már néhány esztendője egyre fokozódó angломánia dúl. „Valamirevaló” társaságban angolul illik tudni, legalább is Sommerset Maugham könyveit, a Times lepdőibe burkolva hordozni — sikk. Pesten különösen gyakran hallani: Sajnos szívecském, a vikkenden nem vagyok szabad, angol barátaink jönnek hozzánk kocnijukon. Ez az tán már gyönyörű. Az angolok meg is érkeznek GB. jelzésű autójukon. Fényképük megjelenik az előkelő társadalmi lapban, a vendéglátókkal együtt. A Lipótvárosban megindul a találkozás: Miből bírnak ezek a Kovácsék, az Arizonában mulatoznak pezsgő mellett minden éjjel. — Pedig az angolok fizetnek, — röhögve — hiszen a számla — hat évig remek pezsgő csak 6000 lei körül mozog, — nyolc font. Egy ilyen éjszaka Londonban legkevesebb 20 font. Ezért érzi magát az angol olyan jól Középeurópában, — mert átszámítva minden nevetségesen olcsó. Az angol középosztály a 8 milliós Londonban alig látható. Földalattival félóránnyira lakik a központtól, kis házacskájaiban, tenyérnyi kert közepén, családok elmennek egymáshoz, de nyilvános helyre nagy ritkán. Kéthetenként megnéz egy filmet, vagy szindarabot az egész család, aztán elmennek vacsorázni. Kétszemélyes vacsora Londonban közepes helyen 3 deci borral, másfél font (körülbelül 1200 lei.) Természetesen lehet olcsóbban is étkezni, minden uccsarkon van egy „Lyons Corner House”. — Ezek a Lyonsok szép tisztásteaházak, ahol délben, délután és este zene van, jó tea és sütemények, de rémes konyha. Központban főznek, napokra előre 250 fióknak, a husok faggyu izűek, kis szeletek, főzelékeik izetlenek, a kiszolgálás azonban jó, ellentétben a franciákkal, az angol pincér és pincérnő kedves, figyelmes, de roppant teledékeny. Murizni nem lehet, mert ezt nem értik, nincsenek veszekedéshez szokva. Ellenben sajnálkozás és köszönetét kifejezve tisztelettel is hajlandó az ételt megvalami rosszabbra kicserélni. A lakás itt pokolian drága, központban reggelivel, fűtés nél-

kül 4500 leinek megfelelő összeget kell fizetni havonta, egy ágyas butorozott szobáért melynek középeurópai ára maximum 1800 lei.

Éjszakai élet nincs. A londoni Montmarire, a Soho: az ember csak szmokingban vagy frakkban érzi jól magát. A night klubokban, ahol éjfél után kezdődik az élet. Olyan drágák, hogy ezt tisztességes uton keresett középeurópai valutával nem lehet birni. Nem is a középosztályra vannak építve. Bizonyítéka ennek az is, hogy az angol fővárosban éjjel fél 1-kor megszűnik a földalatti és autobusz közlekedés. Londonban éjfél után a night clubokat kivéve, nem lehet szeszestitált kapni. Vasárnap egy órával előbb áll le a közlekedés és zárnak be a szeszestitált mérő üzletek.

Az angol férfi sokat sportol, szekszuális gondjai alig vannak. Házasságtörés inkább csak a felsőbb osztályokban divatos. Nem szeretnék azonban általánosítani. Az az érzésem, hogy a házastársak komolyan veszik az esküjüket, kontinentális nők és férfiak is megállapították már azt, hogy mi nagyobb kísértést képezünk a mindkét nembeli angolra, — mint ők egymásra nézve. Az angol nő imádja a kontinentális férfit, aki figyelmes, udvarol, előzékeny és rá is tekintettel van, mert az angol férfi önző a szerelemben.

Sokat isznak, de főként otthon, vagy társaságban. Az angol utál dolgozni. Reggel tízre megy irodába, egykor már luncholni megy, háromkor vagy négykor visszamegy az irodájába, féltkor teázik, legalább kiadós félórát, hétkor vacsorázik. Az alsóbb osztályoknál is erősen látszik a munkaiszony. Háztartási alkalmazottat jól, és angolt alig lehet kapni. Órábérre dolgoznak, — munkájukban felületesek szeretnek másnapra halasztani. Reggeléhez az u. n. butorozott házakban már este megterítettek, nemcsak az edények rakják fel, hanem a vaját és dzsemet is, nehogy egy félórával hamarabb kelljen felkelni.

Jobb házakban külföldi személyzetet tartanak, különösen sok az utóbbi időben a magyar lány, akiket nagyon szeretnek. A magyarok viszont nem szeretik az angolokat, különösen az asszonyt nem. Többnyire jobb családból való lányok ezek, érettségivel, esetleg egyetemi végzettséggel, akik angolul akarnak tanulni, inner-

kapnak utiköltséget, nappal dolgoznak este nyelvtanfolyamokra járnak. Természetes, hogy undoroknak minden házimunkától és igyekeznek kigurítani a családi sorból. Erdélyi, szlovenszkói és bácskai lányokkal együtt számuk közel jár a kétezerhez.

Londonban különben hetnyolcszáz állandó magyar van, akik érvényesülnek. Többnyire export és import foglalkoznak. Mintegy ötven magyar van itt, aki vagyonszámít, de középeurópai és nem londoni viszonylatban. Kordán kívül azonban alig egy kettőt ismernek általánosan. Korda Sándor pillanatnyilag Amerikában tárgyal az United Artists átvételéről, egyébként ebben az évben nagy sikere nem volt egyetlen filmjének sem.

Azt már megírták, hogy a Heltai „Néma leventéje” itt megbukott, pedig a szereplők, rendezés, óriási, — Wolffe Humbert, — és a fizenkét előadás 12 ezer fontjába került Gilbert Millernek, illetve apósának az amerikai autógyáros Chryslernek. Felesége közben szerelmes is Gilbert Millerbe, — az asszony izlését nem értem, — viszont Millert rendezés közben túlságosan érdekeltie a főszereplő a csodálatosan szép Diana Wynyard. Millerné közben ott ült a próbákon, adta a pénzt és rossz nyelvek szerint szenvedett, aztán nem adott többet. A darab azonban szerintem azért bukott meg, mert túlságosan idegen és naiv volt az angoloknak. Általában a magyar írók nem tudnak kifutni Londonban, — nehéz hely.

Magyar zeneírók közül, — Ábrahám Pál és Brodsky Miklós, — bukása után, most sikerült először magyaroknak Londonban befutni és ez a temesvári Magyar Párt elnökének dr. Ungár Adolfnak lánya, aki Barbara Bory néven sok táncszám siker után, megbízást kapott az új Gréta Keller film zenéjének megírására.

A Heltai darab fordítójáról jut eszembe, hogy Lawrence Wolfe néven elismerten jó író és fordító is magyar (a nagyváradi Újságíró Klub vezetőjének a közkedveit Marcinak bátyja), most jelent meg két remek fordítása angolul: Karinty novellák és Zilahy Lajos Fegyverek visszaneveznek”.

A londoni karácsony fekete, itt nincs hó, csak nyirkos, gomolygó sárga köd. A kirakatok még színesebbek, — ha lehet, — mint Párisban, de az árak kétszeresei a pestieknek, prágai, bukaresti, vagy belgrádiaknak. A karácsonyfa itt is divat, az autózvezetők kedvenc Bobbyjaikat (rendőrkéket) körülraják csomagokkal, úgy hogy a hatalmas fiúk alig látszanak ki az ajándék erődtímenyek közül. Karácsonykor mintegy harmincezer embert ruháztak fel és láttak vendégül itteni jótékony egyesületek. A híres „dr. Bernardo's” gyermekotthonban pedig karácsonyeste 9 ezer gyereket vacsoráztattak. Ebből 8 ezer állandó bentlakó.

Anglia nyugodt karácsonyát ebben a pillanatban, csak a háborús rém nyugtalanítja: Tokió „szemtelen” válasza — így írták tegnap az itteni lapok, — aggodalom Honkongért, ahová újabb és újabb angol ezredeket küldenek, végül az USA bizonyítatlansága.

Halasy György

Színház

Szombat d. u. 3-kor: Egy pohár víz olcsó helyárrakkal.

Szombat délután 6 órakor: A LÁZ. Rendes helyárrakkal.

Szombat este 9-kor: Egy vidám éjszaka. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap d. u. 3 órakor Különös szerelem. Olcsó helyárrakkal.

Vasárnap d. u. -kor: Egy vidám éjszaka. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap este 9 órakor: Utolsó bucsu előadás: Szakits helyettem.

— Szombati előadások Szombaton, újév napján három előadást tart a színház, délután 3 órakor olcsó helyárrakkal Egy pohár víz, délután 6 órakor rendes helyárrakkal A Láz, este 9 órakor rendes helyárrakkal Egy vidám éjszaka kerül színre.

— Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárrakkal Különös szerelem, délután 6 órakor rendes helyárrakkal Egy vidám éjszaka, este 9 órakor utolsó bucsu előadásban Szakits helyettem lesz műsoron.

Mindent a gyári lerakatból vásárolunk! Deutsch Posztóáruház, str. Avram Iancu 4. (volt Kossuth-ucca), Nagyvárad, kéri a vevőközönséget, hogy a naptárért szíveskedjenek az üzletbe befutni.

A kiválasztott

— Regény — 26

— Tudod, hogy az újságíró nagy gyöngém mondta Anthony bizonytalanul. — Steint hívtam föl a szállóba. Megkértem szérezzen nekem néhány régi újságot. Azt ígérte megteszi. Mit csinálsz ma délután?

Lucia tekintete ide-odajárt férje arca és a ledobott újság között. Szólásra nyitotta ajkát de azután meggondolta a dolgot. Felkelt a padról.

— Azt hiszem, tenniszezni megyek — felelte. Jössz-e?

Anthony a fejét rázta.

— Nem, ka megtudsz lenni nélkülem... Jöjj keressük meg Alant Hol van a gyerek?

— A havasi kunyhó mögött játszik Nannieval. Gyerünk.

Karonlogva indultak neki a keskeny ösvénynek. Már lenni voltak és be akartak fordulni a kunyhó körül elterülő széles mezőre, amikor Lucia megállt. Anthony, mert az asszony a kariát fotta, szintén megállt. Lucia a tekintetét kereste. A férfi szeme messze járt, túl a völgyön, a Rochemenonon és látszott, hogy e kalandozó pillantása nem veszt tudomást se bóról, se hegyről se völgyről. Az asszony belemarkolt Anthony karjába.

— Te zárkóztál osztriga! — mondta. — Pedig beszélhetnél! De úgy látom, nem akarsz, amíg...

Beszéjtek? — ébredt föl furcsa merengéséből Anthony. — Beszéjtek? Vári türelemmel asszonykám! Hol az a gyerek? Jöjj...

2.

Három nappal később hatalmas narancsszínű borítékot talált reggel a terítéke mellett Anthony. Megismert barátja, Mr. Stein szögletes betűit. Egyelőre nem érdekelte különösebben a küldemény, azonban rövidesen ujra ott állt a napsütötte házikóban és újságot olvasott, még hozzá angol újságot: a Courier című lapot, amely az elmúlt esztendőben november 24-én jelent meg. Nem kellett sokat keresnie, amire kíváncsi volt: megtalálta az első oldalon. A címbetűk nagyobbak voltak, mint a Courier megszokott címbetűi.

Ujra és újra elolvasta a riportot. Azután kicsuszott a kezéből az újság és rendetlenül szertehullott a lábánál. Anthony egyik pipát a másik után szívta. Úgy tetszett még Lucia közelédését sem vette észre. Akkor pillantott csak rá, mikor meléje lépett. Az asszony letelepedett az ura mellé és föl-szedte a meggyűrődött újság-lapokat. Egyenesre simogatta, lapszám szerint összeillesztette és ránézett a kiabáló címbetűkre.

— Mindjárt gondoltam... De miért tépelődös ennyire? — kérdezte az asszony.

Anthony a szemébe nézett.

— Ki tépelődik?

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szögig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

POSTA

Róna fényképésznél

smét megkezdődött a nagy ár-kezdmény!

6 drb művészi lev. 80 lei lap csak

ugyanaz, ami a kirakataimban látható. Kérem, ne hagyják magukat félrevezetni a konkurenciától. Str. Alexandri 4.

28 éves jobb megjelenésű gazdálkodó, román. kath., ismeretség hiányában házasságra lépne hozzáillő leánnyal, vagy fiatal özvegygel, kinek 150 ezer lei hozománya van. Pénzéért ingatlant adok. Levelét: Ujév jelíggel a kiadóba. 1

Szülő-tulajdonos 500.000 lei vagyonnal, 45 éves, özvegy — nősülne. Igénye 150.000 lei hozomány. Levelét „vidéki” jelíggel a kiadóba. 5342

ALLAS

Oșorheiu és fughiu községek (Oradea mellett) részére megbízható lapárust keresünk jó keresettel. Jelentkezni a kiadói hivatalban.

Saját műhellyel bíró lakatosnak akkord-munkát vidékre is kiadnék. Berkovits, Oradea Str. Xenopol No. 5/a. 5357

Elsőosztályú tűzőnők és serfalonók azonnalra felvételnek. We-Ego cipőgyár, Str. Horis 12. 5355

Mindenek bejárónót felveszek. Balog, Str. Densușianu 3 5

Bánáth, motorizált nagybirtokra kerestetik éves fizetéssel egy ügyes, önálló, nős gépész-kovács és ugyanott egy éves vincellér nyer állást. Ajánlatok fizetés igényekkel „Bánát” jelíggel a kiadóba kéretnek. 4

Jó jövedelemmel megbízható ügyes lapárusítót felveszünk. Jelentkezni a kiadói hivatalban.

Takarításért megbízható házaspárnak bútorozott szobát, felszerelt konyhát adok, dr. Molnár, Reg. Ferd. 53. 2

Molnár állást kaphat. Cim a kiadóban. 8

Megalakult az új egyiptomi kormány

Kairó, dec. 31. Hirt adtunk arról, hogy Faruk király kormányát menesztette és Mohamed pasat bizta meg kormány-

alakítással. Az új kabinet már megalakult. Az egyiptomi külügyminiszter Abdul Fatah Jehla lett.

Franciaországban 1100 bányász sztrájkba lépett

Páris, dec. 31. Valenciou közelében 1100 bányász lépett sztrájkba. A sztrájk oka az volt, hogy a munkaadók nem teljesítették a munkások bérkölvetelését.

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 8—6-os gojós-cséplok herefejtők, 10 atm. magánjáró vontatós gőzgépek, magánjáró és vontatós garnitúrák. Kiss Str. Vilson 95. 7

Hideg földben termeli, tehát nem melegágyban, vagy pincében csirázott UJ BURGO-NYA nagyban és kicsinyben kapható Nagyvárad, Str. Francaza (Francia-sor) 12. Naponta délelőtt 10 óráig. Kellően elkészítve nagyon tápláló! A természetből mintát kapott a váradi állami vegyvizsgáló hivatal is. Az általa kiadott 1432—937. sz. bizonyítvány szerint úgy külsőleg, mint belsőleg teljesen egészséges.

Férfi félkabát eladó. Str. Biseritie 33. Marchisné. 11

Erős „Főnix” szabó-gép olcsón eladó Mercurnál, Str. Nicolae Iorga. 10

Sürgősen eladó Ősi-teleper. 66—53 ucca saroktelek. Str. Oltenia (Csengeri ucca) 4. Ház-mester. 6

Allomás közelébe, szép gyümölcsös-kerttel, egy ház eladó kedvező feltételek mellett. Értekezni Rimanóczy ucca 7. 3

Új, modern hálószoba olcsón eladó. E. Kant 2. Temető ucca mellett. 5356

KÜLÖNFÉLE

Ford és Hanomag traktorok, téglák és cseréprések, esztergapadok, szállagfűrészek, 60 HP. Diesel 16—20 HP. petroleum-motorok, egy községi tűzifecskendő, 4-6 HP cséplogarnitúrák, hengerszékek, malmai gépek, rovátkoló és csiszológép, 120 és 200 HP stabil gépek, szabadalmazott herefejtő készülékek kaphatók: Desider Friedrich, Timișoara IV. Str. Vespasian 4.

Két hold szőlő és egy hold föld veteményesnek felesbe kiadó. Str. Adeverul 1. (Nagy sötétág). 5

Boldog új évet kívánok barátainknak és kuncsaftjainknak Suba Mátyás cipész. 12

Szimpatia tün'e'éseket és istentiszteleket rendeznek az egész országban Orléansért és a kormányért

Bukarest, dec. 31. D. Gh. Urziceanu belügyminiszteri vezénnyel az ország valamennyi prefektusához körrendeletet küldött, amelyben utasította a megyei prefektúrákat, hogy mindenütt szimpatia-tüntetéseket rendezzenek Orléansért és a kormányért. A körrendelet utal arra, hogy istentiszteleteket kell tartani azoknak a lelkiudvéri akik a nemzeti eszmékért adták oda az életüket.

Nem nyitják meg újból a párisi világkiállítást

Páris, dec. 31. A francia kamara pénzügyi bizottságának ülésén elvetették a párisi világkiállítás tavaszi újramegnyitására vonatkozó törvényjavaslatot. Így tehát a párisi kiállítást nem nyitják meg jövőre újból.

Rádió műsor

SZOMBAT

BUKAREST. 7.30 reggeli műsor közvetítése. Hírek, felolvasás, időjárásjelentés. 13. Gramofonlemez. 13.25: Sport-hírek. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek. 14.30: Gramofonlemez. 15.15: Hírek közvetítése. 18. Könnyű zene közvetítése. Majd: Hírek. Utána: kb. 19.15 A könnyű zene folytatása. — 20.35 Opera közvetítése. 23.30 Gramofonlemez. Majd: hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 9.40 Hírek 10—10.55 Református istentisztelet. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet. 13.30 Operaházi zenekar. 13.10 Magyar anekdoták. 15. Lemezek 16. Majthényi György meséi. 16.30 Cigányzene. 17.15 A Fertő melléke. 17.55 Zongoraszármok. 18.30 Szilveszteri álmok. 19. Kuba-zenekar. 20.15 Tornadivat. 20.40 A gyimesi vadvirág népszimf. 22.10 Hírek. 22.35 Szalonzene. 24. Cigányzene. 1.05 Hírek külföld magyarok számára.

Legjobb borokat, rumot, likőröket, fűszert, csemegét, legolcsóbban vásárolhat Balázsnál, Str. Alexandri 34. (Teleky-ucca)

NYOMATOTT PÁSZTOR EDU CÉGNEL ORADEA